

**БЮДЖЕТНИЙ
ПРОЦЕС ШВЕЦІЇ**

ПЛАН

1. Загальна характеристика фінансової системи Швеції
  2. Бюджетний процес Швеції
    - 2.1 Підготовча робота в Уряді
    - 2.2 Проходження Закону про фіскальну Політику через Риксдаг
    - 2.3 Доопрацювання проекту бюджету
    - 2.4. Розгляд Закону про Бюджет в Риксдазі
    - 2.5 Виконання бюджету
    - 2.6 Календар бюджетного процесу
  - Висновки
  - Список літератури
-

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ ШВЕЦІЇ.

Бюджет є центральною ланкою фінансової системи будь-якої держави.

Бюджет (від старонормандського bougette - капшук, сумка, шкіряний мішок)

Бюджет - це план державного господарства на майбутній рік. Як і будь-який інший план, державний бюджет повинен складатися на певний період.

У багатьох державах таким періодом був обраний один рік, який отримав назву фінансового.

Фінансовим роком називається час, що протікає між відкриттям і закриттям державного рахівництва.

У більшості країн фінансовий рік відповідає календарному року (Росія, Італія, Франція та ін.)

У Швеції ж фінансовий рік починається з 1 липня.

Політична влада в Швеції належить **уряду і партіям, що входять в нього.**

Законодавча влада в Швеції належить **однопалатному парламенту -**

риксдагу, що обирається населенням на 3 роки шляхом прямого голосування на основі пропорційного представництва.

Риксдаг засідає з **жовтня по травень**. Проект бюджету на черговий фінансовий рік, що починається з липня, представляється у січні, а в квітні затверджується з доповненнями.

У риксдагу є президія, що складається з **голови (тальмана) і трьох його заступників**, і не менше **15 комітетів**, у тому числі конституційний, бюджетно-фінансовий, податковий, а інші відповідають областям діяльності міністерств.

В даний час у нього **входить 21 міністр.**

У Швеції два
рівні
місцевих
органів
влади:

країна складається
з 24 ленів
(губерній)

і 284 комун (низових
адміністративно-
територіальних
одиниць).

У кожному лені є місцевий
регіональний виборний
орган - *ландстинг*, до
компетенції якого входить
оподаткування місцевими
податками, організація
охорони здоров'я, деякі
види освіти та інші
питання.

Ландстинг розробляє проект і
приймає бюджет лену.

У кожній комуні також
працює виборний орган
місцевого самоврядування -
рада комуни, що відає
питаннями місцевого
оподаткування і
організуючий всебічне
обслуговування населення
(школи, дошкільні установи,
комунальні послуги,
дорожнє і житлове
будівництво, культурне
обслуговування, організація
дозвілля, турбота про
пенсіонерів).

Центральний уряд робить вирішальний вплив на економіку *країни за допомогою різних економічних інструментів*. Основною їх них - *державний бюджет*. У Швеції більше 50% державних витрат складають **трансферні платежі**, тобто переклад доходів у приватний сектор (домашнім господарствам і підприємствам), у тому числі пенсії, житлові субсидії, допомоги на дітей, сільськогосподарські і промислові субсидії. Сюди також входять виплати державою відсотків по державному боргу. Вони йдуть у пенсійні фонди, а також підприємствам і банкам, що купили державні цінні папери. Решта після вирахування трансфертних платежів їх загальних державних витрат кошти становлять державне споживання та інвестиції.

На державне споживання припадає близько 90% суми, що залишилася, у тому числі майже 2/3 споживається в комунах. Йдеться, наприклад, про охорону здоров'я, освіту та державної адміністрації. Велика частина державного споживання складається з зарплати державних службовців - медичних працівників, вчителів та ін залишаються 10% - державні капіталовкладення.

Фінансова система Швеції як і фінансова система будь-якої держави включає в себе наступні ланки:

Державний бюджет;

Місцеві бюджети;

Державний кредит;

Спеціальні державні фонди;

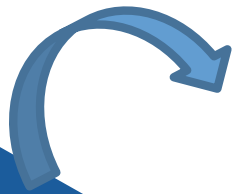
Державне страхування;

Фінанси підприємств.

2. БЮДЖЕТНИЙ ПРОЦЕС В ШВЕЦІЇ. ПІДГОТОВЧА РОБОТА В УРЯДІ.

Бюджетний процес - це регламентована правовими нормами і сформованими традиціями діяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування та інших учасників бюджетного процесу по складанню і розгляду проектів бюджетів, а також по контролю за їх виконанням. Бюджетний процес протікає строго послідовно в часі. Це пов'язано з тим, що на кожній стадії бюджетного процесу можна вирішити тільки ті питання, ставити які в майбутньому немає необхідності.

Робота з розробки бюджету починається більш ніж за рік до початку відповідного фінскального періоду.

- Міністерство Фінансів становить огляд прогнозів розвитку економіки на **найближчі 3-5 років**. Ці огляди мають дуже велике значення для написання бюджету, оскільки постійно мінливі оцінки економічного зростання, інфляції, рівня безробіття, ставки відсотка і обмінного курсу вказують на те, що повинні бути зроблені певні кроки для досягнення поставлених Урядом та Риксдагом (Парламентом) цілей.

У грудні Міністерство Фінансів доповідає Уряду про основні тенденції розвитку економіки.

- Виходячи з цього, Уряд визначає, яким чином повинна вестися робота з підготовки *Закону про фінскальну політику (Spring Fiscal Policy Bill)*. Закон про фінскальну політику містить пропонувані напрями економічної політики, які Уряд представляє в Парламент. Протягом січня Міністерство Фінансів продовжує роботу щодо складання та уточнення прогнозів. В цей же час інші міністерства визначають коло планованих заходів і майбутніх асигнувань, виходячи з економічних прогнозів, зроблених урядом, і результатів попереднього фінскального року.

На початку лютого остаточні оцінки майбутніх витрат по кожному відомству подаються на розгляд до Міністерства Фінансів.

- Досить часто міністерства подають на затвердження плани реформ, що вимагають збільшення видатків. Однак, разом з ними повинні надходити пропозиції щодо способів вишукування коштів. Податкові надходження та інші доходи держави розраховуються в Міністерстві Фінансів. Протягом лютого та на початку березня Міністерство Фінансів розглядає надійшли запити на фінансування, пропозиції щодо збільшення видатків та економії коштів
- Важливо відзначити, що Міністерство Фінансів та інші відомства завжди приходять до угоди з фінансування конкретної статті, проекту. Проте, для Міністерства Фінансів не є необхідним досягнення угоди за загальним збільшення або зменшення видатків бюджету, які дійсно слід здійснити. На цьому етапі важливим завданням Міністерства Фінансів є визначення можливостей досягнення поставлених цілей фінскальної політики в найближчі кілька років при даному рівні планованих доходів і витрат. Ці цілі в першу чергу визначають стеля державних витрат і чистих запозичень. Міністерство Фінансів готує пропозиції щодо зменшення витрат, якщо основні завдання не можуть бути виконані

ЗАСІДАННЯ УРЯДУ З БЮДЖЕТНОЇ ПОЛІТИКИ.

Метою дискусії, що триває, як правило, один-два дні, є досягнення угоди за напрямками економічної та бюджетної політики, основним положенням Закону про фіскальну політику.

Обговорення ґрунтується на пропозиціях Міністерства Фінансів, висланих іншим відомствам на тиждень раніше. Ці пропозиції містять принципи розподілу коштів між 27 видатковими статтями і пенсійною системою, можливі обмеження державних витрат. Вони містять положення щодо збільшення або зменшення витрат по конкретних статтях і зміни, пов'язані з доходами бюджету, зокрема, із змінами в оподаткуванні.

Важливим етапом роботи є засідання Уряду з бюджетної політики, яке проводиться на початку березня кожного року.

Основним завданням корекції витратної і прибуткової частин бюджету є досягнення поставлених цілей фіскальної політики. Закон про фіскальну політику. Не пізніше 15 квітня Уряд представляє в Риксдаг Закон про фіскальну політику. Він містить урядові пропозиції за напрямками економічної політики на наступні кілька років.

Уряд пропонує рівень державних витрат, конкретні напрямки фінансування коштів, оцінку доходів. Як правило, Закон містить допоміжний бюджет з пропонованими змінами в асигнуванні на поточний рік.

2.2. ПРОХОДЖЕННЯ ЗАКОНУ ПРО ФІСКАЛЬНУ ПОЛІТИКУ ЧЕРЕЗ РИКСДАГ

Ліміти витрат.

Риксдаг розглядає Закон про фіскальну політику в квітні і травні і дає свій висновок *на початку червня*. Ліміт витрат центрального уряду охоплюють всі витрати уряду *за винятком виплат відсотків по державному боргу*.

Обсяг виплат відсотків не включається з тієї причини, що ця величина не може бути змінена в короткостроковому періоді. Ліміти витрачання коштів також *включають фінансування позабюджетної пенсійної системи*.

Ліміт урядових витрат встановлюється в номінальних величинах і, відповідно, враховує очікуваний рух цін протягом трирічного періоду. При встановленні ліміту витрат на новий, третій, рік, передбачається, що раніше затверджений ліміт для перших двох років буде збережений.

Відповідно, Уряд і Риксдаг повинні прийняти рішення про ліміт витрачання коштів тільки для третього року. Таким чином, підтримується бюджетна дисципліна, правильність і точність ведення державних фінансів.

Ліміт витрачання коштів центрального уряду включає в себе приблизні витрати місцевих урядів. Оскільки місцеві органи виконавчої влади мають право самостійного визначення рівня оподаткування та рівня витрат, то ліміт для уряду є приблизним і не затверджується Риксдагом. При оцінці рівня видатків місцевих бюджетів, Уряд, враховує грошові трансферти між центральними та місцевими органами влади.

2.3. ДООПРАЦЮВАННЯ ПРОЕКТУ БЮДЖЕТУ.

Представивши Закон про фіскальну політику, Уряд продовжує роботу над проектом бюджету. На початку березня урядові установи подають на затвердження річні звіти за минулий рік та бюджетну документацію на наступні три. Уряд керується в тому числі і цими матеріалами при визначенні напрямів витрачання коштів. Річний звіт містить фінансові дані та звіт про те, наскільки досягло успіху даний заклад в досягненні поставлених Урядом завдань. У бюджетній документації відомства визначають і обґрунтовують свої витрати в майбутньому періоді (3 роки) і роблять пропозиції щодо способів фінансування.

До середини травня міністерства працюють над розподілом коштів між статтями витрат. Потім все пропозиції передаються в Міністерство Фінансів для перевірки.

На останньому етапі формування проекту бюджету Міністерство Фінансів ще раз проводить оцінку майбутнього розвитку економіки, і частина статей бюджету після цього може бути скорегована. Коли визначені всі параметри і деталі проекту бюджету, Міністерство Фінансів проводить переговори з ключовими установами і відомствами з метою досягнення угоди з утримання Закону про Бюджет.

Ініціативи уряду в Законі про Фіскальну Політику та рішення Риксдагу за основними напрямками економічної політики лягають в основу Закону про Бюджет, пропонований Урядом на розгляд Парламенту *не пізніше 20 вересня.*

Закон про Бюджет.

Закон про Бюджет містить пропозиції по бюджету центрального уряду на наступний рік, який є першим роком трирічного періоду, охопленого лімітом витрат і рамками для статей витрат.

Уряд пропонує схему розподілу коштів між 27 статтями витрат і більш ніж 500 одержувачами.

Уряд також оцінює 150 різних джерел доходів державного бюджету та складає доповідь про виконання раніше поставлених завдань і про необхідність вирішення нових.

Даний проект бюджету розглядається як остаточний і найбільш повний, і ніяке урядова установа не в праві протягом осені виносити на розгляд Риксдагу закони, які можуть збільшити або зменшити видаткову частину.

2.4. РОЗГЛЯД ЗАКОНУ ПРО БЮДЖЕТ В РИКСДАЗІ

Риксдаг стверджує розрахований у бюджеті обсяг доходів уряду, і розмір асигнувань за конкретними напрямками.

Процедура прийняття рішень, використана Парламентом при розгляді закону про Бюджет, являє собою двокрокову модель.

Після того як закон схвалюється в першому читанні, загальний обсяг коштів по кожній статті зафіксований і не може бути збільшений.

У першу чергу Риксдаг розглядає загальний обсяг видатків та напрями їх використання.

На першій же стадії затверджуються і можливі зміни в податках і мита, які повинні бути зроблені для досягнення необхідного рівня доходів бюджету.

Оскільки межі для кожної статті витрат вже встановлені, під час другого читання в парламентських комітетах бюджет розглядається детально. Зрештою Риксдаг затверджує розподіл коштів в рамках бюджетних статей між конкретними одержувачами.

2.5. ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ ЗА ДОРУЧЕННЯМ УРЯДУ.

БЮДЖЕТНИЙ МОНІТОРИНГ.

Дана таблиця включає представляє доходи і витрати, які вийшли в результаті дефіциту або профіциту державного бюджету Швеції.

№	Країна	Дохід (млн.\$)	Витрати (млн.\$)	Дефіцит/П рофіцит (млн.\$)	Рік
	Швеція	250 800	256 100	-5 300	2015

ДОПОМІЖНИЙ БЮДЖЕТ

У разі необхідності Уряд може запропонувати Риксдагу внести поправки до бюджету на протязі даного фінансового року. Пропозиції для допоміжного бюджету як правило включаються до **Закону про фінансову політику** (квітень) та до **Закону про Бюджет** (вересень).

Звітність не пізніше 1 березня кожного року! Урядові відомства та установи зобов'язані надати річний звіт за попередній фінансовий рік. Річний звіт включає в себе фінансові показники та інформацію про те, наскільки успішно були виконані поставлені Урядом завдання. У Законі про Бюджет Уряд інформує Риксдаг про завдання та результати діяльності міністерств і відомств.

Щороку Уряд подає на затвердження Риксдагу звіт, що містить фінансові показники та інформацію по державних доходах і видатках за попередній фінансовий рік. У цьому звіті Уряд також вказує найбільш важливі зауваження, зроблені **Національним Аудиторським Бюро (RRV)** під час перевірки діяльності Уряду.

Контроль Задача RRV полягає у перевірці діяльності відомств та установ, що підкоряються Уряду. RRV публікує результати Щорічної перевірки та Перевірки ефективності. Щорічна перевірка включає підтвердження достовірності відомостей, наданих міністерствами в своїх річних звітах. Перевірка ефективності полягає у визначенні того, наскільки ефективно здійснюється урядова діяльність. RRV представляє результати перевірок у формі аудиторських звітів, які повинні бути опубліковані не пізніше 1 квітня кожного року і в спеціальних доповідях, які представляються Уряду на початку травня, в якому містяться найбільш важливі спостереження та зауваження.

Парламентські аудитори також інспектують урядову діяльність, зокрема рішення, що стосуються державного бюджету. Парламентські аудитори вибираються з числа професійних ревізорів і державних службовців.

2.6.КАЛЕНДАР БЮДЖЕТНОГО ПРОЦЕСУ У ШВЕЦІЇ

Місяць	Ріксдаг	Уряд	Міністерства
Січень		Підготовча робота	
Лютий			
Березень		Нарада уряду з бюджету	Річний звіт і бюджетна документація на затвердження уряду
Квітень		Закон про фіскальну політику і ліміти видатків на затвердження ріксдагу	Аудиторський звіт уряду
Травень			Подальша робота над бюджетом у міністерствах
Червень	Затвердження лімітів видатків і обмеження бюджетних статей	Визначення попередніх параметрів бюджету	
Липень		Річний звіт уряду подається до ріксдагу	
Серпень		Подальша робота над бюджетом	
Вересень		Закон про бюджет подається не пізніше як 20 числа	
Жовтень			

ВИСНОВОК

Отже, на закінчення даної роботи можна зробити наступні висновки.

Політична влада в Швеції належить **уряду і партіям**, що входять в нього.

Законодавча влада в Швеції належить **однопалатному парламенту - риксдагу**, Риксдаг засідає з жовтня по травень. Проект бюджету на черговий фінансовий рік, що починається з липня, представляється у січні, а в квітні затверджується з доповненнями.

У Швеції **два рівні місцевих органів влади**: країна складається з 24 ленів (губерній) і 284 комун (низових адміністративно-територіальних одиниць). У кожному лени є місцевий регіональний виборний орган - **ландстинг**, до компетенції якого входить оподаткування місцевими податками, організація охорони здоров'я, деякі види освіти та інші питання. Ландстинг розробляє проект і приймає бюджет лена.

У Швеції більше 50% державних витрат складають **трансферні платежі**, *тобто переклад доходів у приватний сектор* (домашнім господарствам і підприємствам), у тому числі пенсії, житлові субсидії, допомоги на дітей, сільськогосподарські і промислові субсидії. Решта після вирахування трансфертних платежів їх загальних державних витрат кошти становлять **державне споживання та інвестиції**.

Можна виділити наступні стадії бюджетного процесу в Швеції: **Підготовча робота в Уряді, проходження Закону про фіскальну політику через Риксдаг ліміти витрат, доробка проекту бюджету, розгляд Закону про Бюджет в Риксдагу, виконання бюджету, складання звітності та контроль**.

У ході процедур бюджетного процесу складаються важливі документи такі як: **закон про фіскальну політику, рішення Риксдагу за основними напрямками економічної політики, на основі яких згодом формується Закон про Бюджет**.

Найбільш важливими в рішеннях Риксдагу за основними напрямками економічної політики є **ліміти витрат** на наступний трирічний період. Ліміт витрат центрального уряду охоплюють всі витрати уряду за винятком виплат відсотків по державному боргу.

Таким чином, Швеція - **унітарна держава, що має свої особливості як у бюджетній системі, так і в бюджетному процесі**.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.

- 1.«Фінансове право»:
підручник/під ред. Є.Ю. Грачової
- М.: проспект, 2004
- 2.Огляд
бюджетних процесів в
розвинених країнах:
підручник/под.ред. Золотова А.В.
- М.: ЮНИТИ-Дана, 2003
- 3.Бюджетний процес як
інструмент ефективного
управління/За ред. Й. Юнгмана.
Урядова канцелярія Швеції, 2005
р
- 4.wbase.duma.gov.ru
grosbook.info/index.php
budget.gov.au.
whitehouse.gov/omb/budget